

Manolo foi un marido exemplar

Coñecín a Manolo paseando cunha amiga pola Plaza Cataluña de Barcelona o ano 1956. Eu tiña 18 anos e acababa de chegar a Barcelona emigrada desde Galicia para traballar. Manolo tiña tres anos máis ca min e levaba desde os seis vivindo en Barcelona cos seus pais que tamén eran emigrantes galegos.

Estivemos seis anos de novios. En todo ese tempo os dous traballamos moito para aforrar e poder levantar unha casa, para ter un fogar para a nosa familia. Casamos en 1962 e tivemos dous fillos. Enrique naceu en 1963 e Santi en 1971.

Todos os días me lembro de Manolo. Foi toda unha vida de ilusións e proxectos. Unha vida xuntos que desgraciadamente foi demasiado curta. Manolo morreu moi novo, hai xa trinta anos. Se vivise hoxe cumpriría 86 anos este 11 de decembro. Lembro que en Barcelona díxome antes de operarse que pouco iba durar, que lle tocara pero que lle tocara moi cedo, pero que non me preocupara, que o tempo pasaba rápido e morrer había que morrer. Aqueles días eu quería darlle uns detalles que eu sabía que lle facían ilusión, pero agora el decía que non, que non lle regalara nada, que todo iba quedar aí.

Ó pouco tempo de coñecer a Manolo xa me din conta de dúas cousas que o apasionaban. Manolo era un namorado de Galicia, sobre todo de Paradela, e Manolo tiña a pasión de escribir. Moito me gustaban as poesías que el me adicaba e todo o que escribía. Escribía en galego e falabamos en galego. Pode ser que iso lle fixera sentirse máis cerca de Galicia.

O seu traballo diario era un non parar. Levantábase ás 5 ou ás 6 de mañá. Cando viviamos na Rúa Hortal, tiña que coller o autobús a Lesseps, logo o metro á Plaza España e logo outro transporte á Zona Franca, onde estaba a empresa na que traballaba. A veces iba directa-

mente desde a nosa casa á Zona Franca na moto dun veciño. Cando nos trasladamos á calle Farigola, só tiña que coller o metro e un autobús. E tempo despois, cando mercamos un coche, facía o traxecto en coche.

Comía no traballo e volvía a casa pola tarde e cando facía horas extras, chegaba cerca da noite. Despois de todo eso, escribía. Escribía sempre. Na casa escribía ata moi tarde. Escribía incluso no metro, no autobús, en todos sitios. Sempre levaba papel e bolígrafo. Cando lle faltaba o bolígrafo era como se lle faltara o alento.

A veces non lle salía algunha palabra galega para os seus escritos. Entón preguntábame se eu a sabía. Unhas veces saberíaa e outras non tanto, pero entre os dous acababamos encontrándoa sempre.

As vacacións en Galicia cada ano no mes de agosto eran a parte do ano na que Manolo máis disfrutaba. Era como se necesitase volver a Galicia para recargar enerxías para poder pasar o resto do ano traballando en Barcelona.

Pero un ano chegou a crisis e a empresa de Manolo pechou. Na Generalitat ofrecéronlle traballo, pero el quería vir a Galicia. En Lugo se empezaba a colocar. Traballou moito en Lugo pero durou pouco tempo. Non lle deu tempo para máis.

Lembro que despois de operado, fomos a visitar a uns amigos a Grallás. Logo soupen que lle dixo á nosa amiga: “Estou moi mal, non llo digas á Irene”. Semanas despois, tamén en Grallás, dixo: “a ver se vou hoxe a Paradela a despedirme de Paradela”. E así foi, porque non volveu. Pocos días despois falleceu.

Os seus últimos días dan conta do bo home que foi.

Manolo foi un marido exemplar

No hospital en Barcelona levaba bastantes días ingresado e o cura non aparecía. Díxolle á monxa que lle fixera o favor de avisalo. Cando viu ó cura díxolle: “levo bastante tempo ingresado e vostede non pasou por aquí”. O cura respondeulle dicindo que se pasaba era como se obrigara á xente a confesarse. Manolo díxolle: “non señor non, vostede pase por aquí e diga simplemente que é o cura. O que queira confesarse xa llo pedirá”. Manolo fíxolle comparacións e o cura respondeu. “Tes razón, escoitando tamen se aprende”.

Lembro outra anécdota cun señor ingresado xunto a Manolo. O señor estivera gardando ovellas toda a vida. Tiña un fillo que se ve que o preparou ben. Pero cando o pai empezaba a falar, o fillo mandábao calar. O pai non estaba moi preparado e ó fillo dáballe vergonza. E o Manolo díxolle, “por que non lle deixas falar ó pai? El gardaría ovellas pero todo o que ti sabes débésello a el, que a ti tratou de enseñarche todo o que puido”.

Despois de operado díxome que quería deixar todo solucionado para que eu puidera estudar ó noso fillo máis novo, que empezara a carreira de Bioloxía ese ano. Tamén me dixó “morro ben a gusto porque deixovos todos os papeles arreglados”.

Cando saliu da operación en Barcelona, o noso fillo Enrique, Ángel, amigo da familia e eu fumos pasear con el. Manolo recorreu con nós os sitios por donde tiñamos ido tantas veces (o Castillo e as Tres Cruces do Parque Güell de camiño pola calle Baixada da Gloria). Xa me daba a idea que se iba despedindo de todo.

O día do enterro enterámonos por Xulio Xiz que fora nomeado Lucense do Ano. A partir dese momento todo foron homenaxes. Estou moi agradecida a todos. Gracias ó Alcalde José Manuel Mato e ó Concello polo traslado de Manolo a Paradela e por todas as homenaxes que lle levan facendo ó meu marido, incluído o Certame de Paradela que xa cumpriu 25 anos. Gracias ós membros do Xurado desta edición do Certame de Paradela e de anteriores edicións. Gracias a Xesús Mato por todo o que

leva feito por Manolo e pola nosa familia. Gracias a Xulio Xiz e a Antonio Giz pola exposición itinerante, por moitos outros homenaxes e por publicar libros de Manolo.

Ademais hai moitas outras persoas ás que quero agradecer que participaran en homenaxes ó meu marido. Quero nombrar a todos os que figuran no libro publicado por GaliciaDixital “Manuel Rodríguez López 25 anos despois” pola orde na que están no libro: Antonio Giz, José Manuel Mato Díaz, Adolfo de Abel Vilela, Xesús Alonso Montero, Ramiro Arca, Antón Bao, Alfonso Blanco Torrado, Dario Xohán Cabana, Eloi Caldeiro, Xosé Manuel Carballo, Manoel Carrete, Rafael Catoira Rey, José de Cora, Iolanda Díaz Gallego, Manrique Fernández, Félix Fernández García, Ángel Fernández López, Xosé Lois Foxo, Pepe Pol, Xosé Lois García, Lorenzo García, Valentín García Gómez, José Gómez Blanco, Luís González Tosar, Marcial González Vigo, Alfredo González Vilela, Antón Grande, Baldo-mero Iglesias Dobarrio, Mero, Isabel Julián Quiroga, Rafael Laso Lorenzo, Siro López, Xosé Luis López Fraga, Anxo Lorenzo, Xesús Mato, Francisco Merchán, Alexandre Nerium, Isabel Oliver González, Xosé Otero Canto, Mario Outeiro, Jesús Alfonso Parada Jato, Francisco Piñeiro González, Feliciano Ramos Navarro, Xavier Rodríguez Barrio, Francisco Rozados, Xoán Rubia, Alba Sánchez Ares, Xulio L Valcárcel, Xosé Vázquez Pintor, Álvaro de la Vega, Xulio Xiz. Estas persoas son unha representación da morea de amigos que tivo e ten Manolo. Como Alfredo González Vilela, que veu espreso a Galicia desde Barcelona en varias ocasións para actuar en homenaxes a Manolo. Teño a sorte que o meu marido nos deixou moitos e moi bos amigos. Moitas gracias a todos de corazón.

Irene López Gómez
Lugo, 1 de novembro de 2020